

Algemene Verordening Gegevensbescherming en de lid-organisaties van de KNVWS

J.A. de Boer, 30 mei 2018

Dit stuk geeft uitleg over de werkwijze bij de invoering van de AVG. Voor een belangrijk deel golden de regels in de AVG ook al onder de vroegere Privacywet. Mail het KNVWS-bestuur over onduidelijkheden in deze uitleg. We kunnen de tekst dan aanpassen. De laatste versie van dit stuk staat op knvws.nl.

De verordening gaat over gegevens van natuurlijke personen. Gegevens van rechtspersonen vallen daar niet onder: bijv. lijstjes nuttige instanties, bedrijven, leveranciers.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) controleert de toepassing van de AVG in Nederland. De AP geeft goede informatie over de invoering. Een aantal links naar de AP website staan in dit stuk. Afgaan op commerciële aanbieders is niet nodig.

Als u het naadje van de kous wilt weten is er een *uitgebreide Handleiding* die begint met overzichtelijke schema's (pag. 10) die verwijzen naar paragrafen in de Handleiding. Belangrijk is de definitie van een bestand: "Een bestand onder de Verordening is een gestructureerde verzameling persoonsgegevens die via een bepaalde logica toegankelijk is". Dat kan elektronisch zijn of een kaartenbak.

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/handleidingalgemeneverordeninggegevensbescherming.pdf>

Overzicht van het proces in 10 stappen:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-nieuwe-europese-privacywetgeving/voorbereiding-op-de-avg>

Stap 3 is belangrijk: inventariseer de categorieën personen die worden geregistreerd, wat wordt voor een categorie bijgehouden en door wie (welke functionaris). Kan het voortaan met wat minder?

Stap 7 Meldplicht datalekken. Het overzicht vergeet te zeggen waar dat moet. De AP heeft een online meldloket datalekken. De link (verandert misschien wel eens) is nu:

<https://datalekken.autoriteitpersoonsgegevens.nl/actionpage?0>

Stap 10 spreekt van Toestemming, maar de uitleg is daar:

"Uw gegevensverwerking KAN gebaseerd zijn op toestemming van de betrokkenen." Dat betreft vooral (tijdelijk) gegevens registreren van ad hoc contacten (klanten, bezoekers e.d.).

Rechtmatig gegevens registreren en bewerken kan als aan één van de zes grondslagen is voldaan. Meer mag, maar hoeft niet. Ze zijn:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-nieuwe-europese-privacywetgeving/mag-u-persoonsgegevens-verwerken#hoe-weet-u-of-u-persoonsgegevens-mag-verwerken-6310>

Ik nummer de grondslagen even:

1. Toestemming van de betrokken persoon.
2. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst.
3. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor het nakomen van een wettelijke verplichting.
4. De gegevensverwerking is noodzakelijk ter bescherming van de vitale belangen.
5. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag.
6. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen.

Voor vaste relaties (personeel, leden, donateur tot wederopzegging) valt de registratie gewoonlijk onder grondslag 2. Grondslag 6 kan daar eventueel bij komen.

Toestemming dus niet nodig: Noodzakelijke gegevens (en niet meer) zijn nodig in de gegeven relatie.

Er moet een open beschikbaar privacyverklaring (ook wel privacy statement) zijn waarin werkwijze, gegevens elementen, rechten van de geregistreerden etc. worden beschreven.

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-nieuwe-europese-privacywetgeving/rechten-van-betrokkenen#hoe-stelt-u-een-privacyverklaring-op-6255>

Zet die verklaring bijv. duidelijk op de website en verwijst er naar in aanmeldingsformulieren e.d.

De relatie met een persoon kan ook kort zijn (klant of bezoeker) eventueel tot een volgende zending of aankondiging van een evenement. Grondslag nr. 1 moet gelden. Zet dus de verwijzing naar de privacyverklaring in een bestel- of opgaveformulier met aan te vinken akkoord.

Een korte privacyverklaring omvat:

- Welke gegevens hebben wij en van wie
- De voor u relevante AVG-privacyrechten
- Bij de verwerking van persoonsgegevens zijn we gebonden aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving.
- Wij behouden ons het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit privacy beleid, binnen de kaders van de wet.

Privacyrechten zijn bijv.:

- Het recht op vergetelheid. Het recht om 'vergeten' te worden.
- Recht op inzage. Dat is het recht van mensen om de persoonsgegevens die u van hen verwerkt in te zien.
- Recht op rectificatie en aanvulling. Het recht om de persoonsgegevens die u verwerkt te wijzigen.
- Het recht op beperking van de verwerking: Het recht om minder gegevens te laten verwerken.
- Het recht om bezwaar te maken tegen de gegevensverwerking.

De laatste 2 punten in relatie met de juridische grondslag van die gegevensverwerking. Als de persoon te weinig gegevens beschikbaar maakt voor verwerking dan moet hij overwegen om de relatie met de vereniging of stichting te beëindigen.

Het privacy statement van de KNVWS is niet in alles een voorbeeld. Het is geschreven voor een federatie van rechtspersonen. Er zijn wel enkele categorieën natuurlijke personen. Er staan voorbeelden in van personen die gegevens verwerken, en personen die deelbestandje krijgen voor een uit te voeren taak.
<http://sterrenkunde.nl/knvws/media/knvws/privacy-statement-knvws.pdf>

Het merendeel van de lid-organisaties van de KNVWS heeft een eenvoudige structuur. Houdt dan ook de administratie eenvoudig. Geen overbodige gegevens vastleggen. Voor het werk in de weer- en sterrenkunde zullen bijv. "bijzondere persoonsgegevens" niet nodig zijn. Regel is dat verwerken (registreren) er van verboden is.

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens zijn gegevens die gezien hun aard extra gevoelig zijn. Het gaat specifiek om: gegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, het lidmaatschap van een vakbond, genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, gegevens over gezondheid en gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid. Voorts ook persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Definitie:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-nieuwe-europese-privacywetgeving/mag-u-persoonsgegevens-verwerken#wanneer-mag-u-bijzondere-persoonsgegevens-verwerken-6341>

Houdt een eenvoudige administratie lokaal met lokale backup. Plaats geen gegevens bij derden als dat niet expliciet AVG-proof is, zie daar de Algemene Voorwaarden, werk dan met een verwerkingsovereenkomst (overzicht punt 8) met de derde waarin (tenminste) uw eigen privacyverklaring wordt uitgevoerd.

Personen kunnen vragen om toezending van een kopie van de regel met hun gegevens, en om wijziging of uitschrijving. Bij beëindiging van een relatie moeten de gegevens uit de registratie worden verwijderd. soms aan het einde van het volgende kalenderjaar i.v.m. een financiële afwikkeling.

Voor personeel, debiteuren en crediteuren gaan gegevens over naar archief, waar wettelijke bewaartermijnen gelden (zoals 2, 5 of 7 jaar).